

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms mokesčių inspekcijoms

Nr.

DĖL TEIKIAMOS PARAMOS UKRAINAI PRIPAŽINIMO, LIETUVOJE ĮVEDUS NEPAPRASTĄ PADĖTĮ

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, atsižvelgdama į tai, kad Lietuvoje yra įvesta nepaprastoji padėtis¹ ir daugėja atvejų, kai Lietuvos juridiniai ir fiziniai asmenys teikia paramą, remiant Ukrainą, paaiškina dėl paramos teikėjų teikiamos paramos pripažinimo, kai teikėjai / gavėjai naudojami teisės aktuose nustatytais lengvatomis.

Paramos / labdaros sampratą, tikslus, dalyką, teikimo būdus, paramos gavėjus ir teikėjus nustato Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymas (toliau - LPĮ), *kai labdaros/paramos tiekėjai ir (arba) gavėjai naudojami įstatymų nustatytais mokesčių ir muitų lengvatomis.* Parama yra paramos teikėjų savanoriškas ir neatlygintinas paramos dalykų teikimas paramos gavėjams LPĮ įstatymo nustatytais tikslais ir būdais (LPĮ 2 str. 2 punktą).

Pagal LPĮ nuostatas parama pripažįstama, jeigu ji yra teikiama:

1. paramos gavėjo statusą turintiems Lietuvos Respublikoje įregistruotiems paramos gavėjams² (LPĮ 7 str. 1 dalis);
2. užsienio paramos gavėjams:
 - 2.1. užsienyje įsteigtoms lietuvių bendruomenėms ir kitoms lietuviškoms įstaigoms ar organizacijoms, nurodytoms Sąraše³ (LPĮ 7 str. 4 dalis);
 - 2.2. Europos ekonominės erdvės valstybėse įsteigtiems juridiniams asmenims ar kitoms organizacijoms, kurių veiklos tikslas nėra pelno siekimas, o gautas pelnas negali būti skiriamas jų dalyviams (LPĮ 7 str. 5 dalis).

Pažymėtina, kad jeigu paramos teikėjai (juridiniai asmenys) neatlygintinai suteikia paramą (pinigais, materialinėmis vertybėmis ar paslaugomis) paramos gavėjo statusą turintiems

¹ Lietuvos Respublikos Prezidento 2022 m. vasario 24 d. dekretu Nr. 1K-872 „Dėl nepaprastosios padėties paskelbimo“;

² Labdaros ir paramos fondams, asociacijoms, viešosioms įstaigoms, biudžetinėms įstaigoms, religinėms bendruomenėms, bendrijoms ir religiniams centrams, tarptautinių visuomeninių organizacijų skyriams (padaliniais) ir kitiems juridiniams asmenims (išskyrus politines partijas), kurių veiklą reglamentuoja specialūs įstatymai ir kurių veiklos tikslas nėra pelno siekimas, o gautas pelnas negali būti skiriamas jų dalyviams;

³ Užsienyje esančių lietuvių bendruomenių, kitų lietuviškų įstaigų ar organizacijų, kurios gali būti paramos gavėjais pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą, sąrašė, patvirtintame Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro 2011 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-265 „Dėl Užsienyje esančių lietuvių bendruomenių, kitų lietuviškų įstaigų ar organizacijų, kurios gali būti paramos gavėjais pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą, sąrašė patvirtinimo“ (toliau - Sąrašas).

Lietuvos Respublikoje įregistruotiems paramos gavėjams (įskaitant Lietuvoje registruotus tarptautinių visuomeninių organizacijų skyrius (padalinius) - Lietuvos Raudonojo kryžiaus draugija, Lietuvos Caritas ir kt.), kurie yra juridiniai asmenys, bei šio rašto 2 punkte nurodytiems paramos gavėjams, tai paramos teikėjų suteiktos paramos vertė traktuojama kaip suteikta parama pagal LPĮ. **Atsižvelgiant į tai, kad pagal šiuo metu galiojančias LPĮ nuostatas pelno siekiantiems vienetais nėra galimybės tiesiogiai teikti paramą ir kitiems, negu aukščiau nustatytiems, Ukrainos subjektams, todėl, kaip informavo Finansų ministerija, artimiausiu metu bus priimtos atitinkamos LPĮ nuostatos, sudarančios platesnę galimybę tiesiogiai teikti paramą Ukrainai.**

Šiuo metu pelno nesiekiančios organizacijos (VŠĮ „Mėlyna Geltona“, VŠĮ „Stiprūs kartu“ ir kt.) vykdo įvairius projektus, kurių tikslas - surinkti paramą Ukrainai. Lėšos yra renkamos pelno nesiekiančių organizacijų specialiose tam tikslui atidarytose sąskaitose. Vykdomų projektų metu, pelno nesiekiančių vienetų gauta parama, t. y. surinktos lėšos bei materialinės vertybės yra teikiamos Ukrainai remti.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal LPĮ 10 straipsnį paramos gavėjai gautą paramą gali naudoti savo įstatuose ar nuostatuose numatytiems LPĮ 3 straipsnio 3 dalyje nurodytiems visuomenei naudingiems tikslams⁴ arba gautą paramą perduoti LPĮ 7 straipsnyje nurodytiems paramos gavėjams. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau - MAĮ) 10 straipsnyje nustatyto turinio viršenybės prieš formą principu, taip pat šiuo įstatymu įtvirtintais teisingumo ir protingumo kriterijais, nepaprastosios padėties metu paramos gavėjų teikiama parama (piniginėmis lėšomis, materialinėmis vertybėmis ar paslaugomis) Ukrainai yra laikytina atitinkančia LPĮ numatytiems visuomenei naudingiems tikslams, t. y. panaudota pagal LPĮ nustatytą paskirtį.

Jeigu per laikotarpį, kai Lietuvoje yra įvesta nepaprastoji padėtis, Lietuvoje įregistruoti pelno nesiekiantys vienetai perveda gautą arba pačių skirtą paramą (pinigines lėšas, materialines vertybes bei paslaugas) Ukrainai remti, t. y. perduoda Ukrainos subjektams, tame tarpe ir nukentėjusiems nuo karo Ukrainos fiziniams asmenims paramos dalykus, tai vadovaujantis MAĮ 10 straipsnyje nustatyto turinio viršenybės prieš formą principu, taip pat šiuo įstatymu įtvirtintais teisingumo ir protingumo kriterijais, **yra laikoma, kad tokiu būdu pelno nesiekiančių vienetų panaudota parama yra panaudota pagal LPĮ nustatytą paramos paskirtį.**

Pažymėtina, kad paramos teikimas tiesiogiai Ukrainai remti taip pat gali būti organizuojamas per Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministeriją bei tokiu būdu paramos teikėjų perduota parama taip pat būtų laikoma panaudota pagal LPĮ paskirtį.

Paramos teikėjai (juridiniai asmenys), suteikę neatlygintą paramą pagal LPĮ, gali taikyti Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo (toliau - PMĮ) 28 str. 2 dalies nuostatas, t. y. iš pajamų du kartus atskaityti LPĮ nustatyta tvarka paramai skirtas išmokas, įskaitant suteiktą paslaugų/materialinių vertybių vertę, bet ne didesnes kaip 40 proc. gautų pajamų, apskaičiuotų iš pajamų atėmus neapmokestinamąsias pajamas, leidžiamus atskaitymus ir ribojamų dydžių atskaitymus, išskyrus suteiktą paramą ir ankstesnių mokesčių laikotarpių nuostolius.

Kitiems pelno nesiekiantiems juridiniams asmenims, turintiems teisę pagal LPĮ teikti labdarą ir paramą, t. y. vienetais turintiems paramos gavėjo statusą ir uždirbusiems pajamas pagal PMĮ 28 str. 1 dalį, iš pajamų leidžiama atskaityti visas išmokas (išskyrus išmokas grynais pinigais, viršijančias 250 MGL dydžio sumą vienam paramos ar labdaros gavėjui per mokesčių laikotarpį), įskaitant perleistą turta, suteiktas paslaugas, kurios LPĮ nustatyta tvarka skirtos labdarai ir paramai.

Pažymėtina, kad paramos teikimo / gavimo faktas turi būti įforminamas atitinkama sutartimi ar kitais paramos perdavimo faktą patvirtinančiais laisvos formos dokumentais, turinčiais privalomus Buhalterinės apskaitos įstatymo nustatytus rekvizitus. Minėtuose

⁴ Visuomenei naudingais tikslais laikoma veikla tarptautinio bendradarbiavimo, žmogaus teisių apsaugos, mažumų integracijos, kultūros, religinių ir etinių vertybių puoselėjimo, švietimo, mokslo ir profesinio tobulinimo, neformalaus ir pilietinio ugdymo, sporto, socialinės apsaugos ir darbo, sveikatos priežiūros, nacionalinio saugumo ir gynybos, teisėtvarkos, nusikalstamumo prevencijos, gyvenamosios aplinkos pritaikymo ir būsto plėtros, autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos, aplinkos apsaugos ir kitose visuomenei ir nesavanaudiškoms pripažįstamos srityse;

dokumentuose turi būti nurodyta ir tarp šalių sutarta paramos dalyko vertė. Paramos sutartis nebūtina, jeigu paramos teikimo faktas įforminamas laisvos formos dokumentu, turinčiu privalomus BAĮ nustatytus rekvizitus ir jeigu parama teikiama ne Notariato įstatymo nustatyta tvarka ir paramos davėjas nenustato papildomų įsipareigojimų paramos gavėjui. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Civilinio kodekso 6.469 straipsnio 2 dalies nuostatas, teikiant paramą, kurios suma didesnė kaip 14500 eurų, sutartis turi būti notarinės formos.

Jeigu per laikotarpį, kai Lietuvoje yra įvesta nepaprastoji padėtis, teikiant paramą Ukrainai, turėtų būti, tačiau nėra notaro patvirtintos paramos teikimo sutarties, bet yra kiti paramos teikimo faktą patvirtinantys dokumentai (laisvos formos bei sumokėjimą patvirtinantys dokumentai), suteiktos paramos suma galėtų būti pripažįstama suteikta pagal LPĮ bei panaudota pagal LPĮ nustatytą paramos paskirtį, remiantis MAĮ turinio viršenybės prieš formą principu, taip pat šiuo įstatymu įtvirtintais teisingumo ir protingumo kriterijais.

Tuo atveju, kai Lietuvos juridiniai ir fiziniai asmenys, PVM⁵ mokėtojai, teikia paramą, remiant Ukrainą, lėšomis, su PVM susijusių prievolių dėl tokios paramos teikimo neatsiranda.

Kai Lietuvos juridiniai ir fiziniai asmenys, PVM mokėtojai, perduoda paramą aukščiau nurodytiems paramos gavėjams materialinėmis vertybėmis, kurios buvo skirtos šių PVM mokėtojų PVM apmokestinamai veiklai vykdyti ir ši parama yra susijusi su visoje šalyje įvestos nepaprastosios padėties suvaldymu ir pasekmių likvidavimu, tai nuo kaip parama perduotų prekių (neatsižvelgiant į jų vertę) apmokestinamosios vertės PVM neturi būti skaičiuojamas ir PVM mokėtojai nepraranda teisės į tokių prekių PVM atskaitą⁶.

Viršininė

Edita Janušienė

Gelminė Šareikienė, tel. (8 5) 2668 216, el. p. Gelmine.Sareikiene@vmi.lt
Jūratė Dapkevičiūtė, tel. (8 5) 2194285, el. p. Jurate.Dapkeviciute@vmi.lt

⁵ Pridėtinės vertės mokestis.

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 12 d. nutarimu Nr. 861 patvirtintos Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 5 straipsnio 4 dalies taikymo sąlygos ir apribojimai.